

První kroky k vystoupení Spojeného království z EU

Kateřina Blažková

Juniorní analytička think-tanku Evropské hodnoty

Lukáš Hendrych

Juniorní analytik think-tanku Evropské hodnoty

Think-tank Evropské hodnoty je nevládní odborná instituce bránící liberální demokracii.

- Rozhodnutí britských občanů vystoupit z EU nastolilo řadu otázek ohledně příštích měsíců a let. Nejenže není známá podoba budoucích vztahů mezi EU a Británií, ale nikdo ani přesně neví, jak bude samotný proces vystupování probíhat.
- I když Článek 50 Lisabonské smlouvy nebyl zatím oficiálně spuštěn, výsledek referenda již citelně změnil podobu zejména Evropské komise.
- Rozhodnutí britských občanů se také dotklo Rady EU a Evropského parlamentu. V rámci toho však vyvstává stále mnoho otázek, mezi které patří jednak to, zda si britští poslanci své mandáty ponechají až do konce svého legislativního období, jednak jaká bude podoba jednotlivých frakcí po jejich odchodu. Pravděpodobnější variantou prozatím je, že se Britové svých poslaneckých křesel v tomto volebním období nevzdají, a o podobě frakcí tak rozhodnou voliči až v příštích volbách.
- Počátek formálního procesu vystupování je nyní naplánován na březen roku 2017. Poté by měla začít běžet dvouletá lhůta, během které bude probíhat vyjednávání o podmínkách britského vystoupení.

1. Úvod

Netrvalo to dlouho a výsledek britského referenda o setrvání v Evropské unii se odrazil také v její institucionální struktuře. Nejrychleji a nejvýrazněji byla nejspíš postižena Evropská komise, nicméně po poměrně krátké době se rozhodnutí o brexitu projevilo také v Radě EU. Bylo proto svoláno speciální zasedání Evropské rady, které se zabývalo touto problematikou a kroky, které bylo bezprostředně po tomto výsledku třeba podniknout. Jedinou institucí, kde se důsledky tohoto rozhodnutí neprojevily takřka okamžitě, byl Evropský parlament, v němž spíše vyvstalo mnoho otázek o tom, jakým způsobem se brexit a rozhodnutí o něm vůbec projeví. Kvůli nulové zkušenosti s využitím Článku 50 Lisabonské smlouvy navíc není zcela zřejmé, jak přesně bude celý brexit probíhat, kdy k němu dojde a za jakých podmínek. Tento text shrnuje, jak se rozhodnutí o brexitu projevilo v unijních institucích, a věnuje se Článku 50 a jeho implikacím.

2. Evropská komise

Již dva dny po tom, co si Britové odhlasovali vystoupení z Unie, ohlásil své odstoupení Jonathan Hill, evropský komisař pro finanční stabilitu, finanční služby a kapitálový trh nominovaný Velkou Británií. Zdůvodnil jej svým zklamáním z výsledku britského referenda a tím, že s posunem do nové fáze nepovažuje za správné, aby pokračoval jako britský evropský komisař, jako by se nic nestalo.¹ Ve svém vyjádření napsal: „Přišel jsem do Bruselu jako někdo, kdo byl proti zapojení Velké Británie do eura a kdo byl ohledně Evropy skeptický. Odejdu si ale jist tím, že i přes veškeré frustrace bylo naše členství dobré pro naše postavení ve světě a přínosné pro naši ekonomiku. Ale co se stalo, nelze odestát a nyní musíme pracovat na tom, aby náš nový vztah s Evropou fungoval co nejlépe.“²

Hillovo odstoupení nebylo až tak překvapivé, protože jak sám zmínil ve svém prohlášení, předsedu Komise Jean-Claude Junckera o této možnosti informoval několik týdnů dopředu. Ten jeho odstoupení s politováním přijal a k tématu uvedl: „Na počátku funkčního období této Komise jsem chtěl, aby právě britský komisař byl odpovědný za finanční služby, a vyjádřit tak svou důvěru v členství Spojeného království v Evropské unii. K mé velké lítosti se právě tato skutečnost nyní mění. Snažil jsem se lorda Hilla přesvědčit, aby ve funkci komisaře setrval. Považuji ho za skutečného Evropana, nejen za britského komisaře. Jeho rozhodnutí nicméně chápu a respektuji.“³

Žezlo po Hillovi v jeho portfoliu od 15. července převzal místopředseda Komise pro euro a sociální dialog Valdis Dombrovskis, jemuž jej přidělil Jean-Claude Juncker na základě jeho zkušeností a odborných znalostí jako člověku s ideálními předpoklady k zajištění kontinuity činnosti v portfoliu finanční stability, finančních služeb a unie kapitálových trhů.⁴ Dombrovskis se kvůli svým novým povinnostem zřekl některých svých exkluzivních pravomocí, které předal Pierru Moscovici, francouzskému komisařovi pro hospodářské a měnové záležitosti, daně a celní unii. Moscovici tedy nyní převezme Dombrovskisovu roli vnějšího představitele eura na setkáních MMF a G7. Převezme také péči nad implementací řeckého stabilizačního programu.⁵

Ve chvíli, kdy po Hillovi v Komisi zůstalo prázdné křeslo, nebylo jasné, co bude dál. David Cameron navrhl na pozici nového evropského komisaře za Británii sira Juliana Kinga, nicméně to se Parlamentu příliš nezamlouvalo.⁶ Jako příznak nahořklých vztahů totiž mohli unijní zástupci blokovat jakákoli setkání mezi stranami až do té doby, dokud se Spojené království nezaváže ke spuštění Článku 50. Zároveň bylo také třeba, aby nového evropského komisaře schválil Evropský parlament, což mohlo být zdržováno úplně stejným způsobem.⁷ V neposlední řadě také nebylo vůbec zřejmé, jaké portfolio by mělo potenciálnímu novému komisaři být přiděleno a zda vůbec nějaké.

Z Kingova životopisu

- Od února 2016 vykonával funkci britského velvyslance ve Francii
- Od roku 2009 do roku 2011 byl britským velvyslancem v Irsku
- Mezi lety 2008 a 2009 byl vedoucím kabinetu evropského komisaře pro obchod
- V letech 1998-2003 a 2004-2008 pracoval ve Stálém zastoupení Velké Británie v Bruselu

Zdroj: <https://www.gov.uk/government/people/julian-king>

Unijní představitelé ale mezi sebou nakonec našli dobrou vůli a Cameronova kandidáta přijali. To se stalo po rozhovoru mezi Kingem a Junckerem, jenž se uskutečnil dne 11. července a měl zhodnotit kandidátovu schopnost sloužit jako evropský komisař dle Článku 17(3) Smlouvy o Evropské unii.⁸ V návaznosti na tento rozhovor řekla tisková mluvčí Evropské komise Margaritis Schinas následující: „Na základě tohoto setkání a jeho [Kingova] životopisu nyní předseda Juncker zvažuje možná portfolia a oznámí své rozhodnutí do konce měsíce.“⁹ Jmenování jako takové však ještě musí být schváleno také Radou EU a Evropským parlamentem.

Na začátku srpna pak předseda Komise oznámil, které portfolio by mělo být britskému komisaři přiděleno. Tím by se mělo stát portfolio týkající se bezpečnostní unie. V jeho rámci by měl Julian King podporovat implementaci Evropské bezpečnostní agendy¹⁰, kterou Komise přijala 28. dubna 2015. Měl by tak přispět k operativní a efektivní bezpečnostní unii.¹¹ Junckerův pověřovací dopis¹² Kingovi upřesňuje jeho hlavní úkoly a povinnosti v rámci nové funkce komisaře EU pro bezpečnostní unii.

Bývalý ministerský předseda David Cameron, který Kinga na tuto pozici navrhl, si pro nového britského evropského komisaře představoval portfolio týkající se životního prostředí. To však zřejmě nebylo nikdy reálnou možností už jen proto, že toto portfolio by pro Velkou Británii opouštějící EU bylo velkým střetem zájmů. Spojené království totiž bylo vždy lídrem v politice týkající se klimatu, a tak má v této oblasti také významné národní zájmy. Nebylo by tedy vhodné, aby Británie tuto oblast „vyjednávala sama se sebou“, což by se mohlo neblaze podepsat například na rozhodování o tom, jak si rozdělit břemeno společných unijních klimatických cílů do roku 2030, ke kterým se Unie společně zavázala. Rozhodnutí dát Kingovi bezpečnostní portfolio bylo také zřejmě motivováno zcela praktickými důvody, jako je udržení rovnováhy v Komisi napříč politickým spektrem, nebo jednoduché cílení na to, aby britský komisař pořád něco dělal.¹³ Bezpečnostní portfolio toho navíc má velmi málo co do činění se samotným brexitem a jeho vyjednáváním, což je také něco, co Juncker bezpochyby chtěl. Jmenování sira Juliana Kinga na pozici komisaře bylo 15. září schváleno Evropským parlamentem v poměru 394:161 hlasů na plenárním zasedání ve Štrasburku. Poslance EP si zřejmě získal svým prohlášením, že na svém bezpečnostním postu bude podporovat evropské zájmy i přesto, že se jeho země připravuje na vystoupení z Unie, a také tím, že v jeho očích neexistuje žádný rozpor mezi tím být Britem a Evropanem. Poslancům EP také slíbil, že jako komisař bude sloužit evropským obecným zájmům a jen a pouze evropským obecným zájmům.¹⁴

Změna evropského komisaře za Británii však nebyla jedinou, která se v Komisi v důsledku brexitu odehrála. Dne 27. července byl navíc do funkce hlavního vyjednavče v rámci jednání s Velkou Británií dle Článku 50 Lisabonské smlouvy jmenován Michel Barnier, bývalý místopředseda Evropské komise a bývalý francouzský ministr.¹⁵ Ten tedy od října začne připravovat rozhovory mezi Spojeným královstvím a Evropskou unií v důsledku výsledku britského referenda o vystoupení z EU. Juncker v Barnierovi vidí hlavně osobu, která dohlížela na nejednoduchý a často velmi napjatý dialog mezi eurozónou a Velkou Británií odehrávající se mezi lety 2010 a 2014, kdy Barnier zastával pozici evropského komisaře pro společný trh.¹⁶ V ostrovním státu však toto rozhodnutí vyvolalo vlnu kritiky. Michel Barnier je totiž eurofederalistou a diplomaté o něm tvrdí, že je „daleko od toho, aby byl spřízněnou duší Británie“ a že je nepřátelsky naladěný vůči „anglosaskému“ modelu kapitalismu založeného na volném trhu.¹⁷ Zvolení právě Michela Barniera přitom přinejmenším mírně kontroverzní opravdu je: vybrat do této funkce eurofederalistického Francouze zní pro mnohé Brity jako špatný vtíp.

3. Rada Evropské unie

Rozhodnutí britských občanů opustit Evropskou unii již má následky i v kontextu další unijní instituce, tj. Rady Evropské unie. Británie měla být podle původních předpokladů předsednickou zemí tzv. Rady ministrů ve druhé polovině roku 2017. Nová britská premiérka Theresa Mayová však předsedovi Evropské rady v průběhu července oznámila, že se její země tohoto předsednictví vzdává. Sama Mayová tento krok vnímá pozitivně a zdůvodnila jej tím, že Británie bude v roce 2017 plně vytižena vyjednáváním o odchodu z Unie.

Vyřešena je již otázka náhrady předsednické země. Původní návrh počítal s Belgií jakožto s „půlročním záskokem“. Zájem o předsednické místo Británie mělo také Maďarsko. Předsednictví se však nakonec ujme Estonsko, tedy země, která měla předsednictví naplánované na první polovinu roku 2018. Každou další členskou zemi tak čeká plánované předsednictví o půl roku dříve.

4. Evropský parlament

Výsledek britského referenda o vystoupení z EU výrazně postihne také jedinou přímo volenou unijní instituci, tedy Evropský parlament (EP). Konkrétní dopad budoucího britského odchodu na EP zatím není znám, britské rozhodnutí však nastolilo směrem k parlamentu mnoho otázek. Co bude s britskými poslanci EP? Ztratí svůj mandát, vzdají se jej či jim zůstane až do konce volebního období? A jak vlastně bude Evropský parlament vypadat bez nich?

Většina poslanců se shoduje na tom, že vzhledem k rozhodnutí Britů by britští členové EP měli svůj mandát složit a z EP odejít. Mnoho zástupců v EP například odmítá, aby o unijní legislativě, která se již Británie týkat nebude, rozhodovali také poslanci země, která z EU odchází. Předseda evropských lidovců (*European People's Party, EPP*) však připomněl, že britští zástupci „stále mají v Evropském parlamentu veškerá práva“¹⁸. Například bývalý šéf strany UKIP Nigel Farage má však jasno. Svého mandátu se vzdát nehodlá a plánuje jej dokončit. Pravdou je, že dokud Británie EU skutečně neopustí, britští poslanci zůstávají plnými členy EP, kteří mohou během legislativního procesu bojovat za své národní zájmy. Nejen v rámci EP, ale především v rámci jednotlivých výborů a podvýborů tak vyvstává otázka, jak bude vypadat hlasování o důležitých legislativních i nelegislativních otázkách v příštích měsících a letech, a to zejména v případech, kdy se zájmy Britů a ostatních členských států budou velice lišit.¹⁹

Britských poslanců sedí v EP celkem 71, tedy 9,72 %. Pokud jde o dobu do vystoupení Británie, britští poslanci EP budou v případě rozporných zájmů logicky přehlasováni a zájmy sedmadvacítky tak budou převažovat. Nicméně zajímavější je podívat se na případnou podobu EP po odchodu britských

zástupců.¹ V Poslaneckém klubu Evropské lidové strany (EPP) britské poslance EP nenajdeme, jelikož se jich všech 71 nachází v jiných parlamentních frakcích. Druhá největší frakce v EP, tedy Skupina progresivní aliance socialistů a demokratů (S&D) v Evropském parlamentu, má nyní ve svých řadách 20 britských poslanců. Po jejich odchodu by však tato frakce měla jen 169 poslanců, což by její síly výrazně oslabilo. Koalice těchto dvou frakcí by tak po uskutečnění brexitu měla 384 členů, což znamená sice poměrně těsnou, ale stále většinu.

Větší vliv bude mít odchod Britů z EP pro Skupinu Evropských konzervativců a reformistů (ECR). Jejich celkový počet v EP je 74, bez britských poslanců však jen 53. Pokud jde o Alianci liberálů a demokratů pro Evropu (ALDE), jejich počty by se po odchodu Britů ztenčily pouze o

jednoho poslance, celkově by ve svých řadách měli poslanců 69. Nejinak tomu je u Skupiny konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice (GUE/NGL), jejichž počty by po odchodu Britů klesly také o jednoho poslance - na 51 členů. Skupina Zelených/Evropské svobodné aliance (Greens/EFA) by však přišla o 6 poslanců, frakce by tedy nadále v rámci EP zasedala s 46 poslanci.

Kritičtější to ovšem je se skupinou „Evropa svobody a Přímé demokracie“ (EFDD), která v současné době zahrnuje 46 poslanců, z čehož plných 22 tvoří zástupci Británie. Po jejich odchodu by se tedy tato frakce rozpadla. Podle pravidel, která vnitřní fungování EP upravují, totiž musí mít fungující frakce minimálně 25 členů z minimálně 7 členských států Unie. Po odchodu britských poslanců však bude frakci tvořit pouze 24 poslanců, což by znamenalo její zánik. Je sice pravděpodobné, že pravidla pro vznik a fungování frakcí se vzhledem k výraznému snížení počtu poslanců změní a EFDD bude zřejmě moci existovat dále, přijde však o svou velkou a velmi vlivnou část poslanců. Pokud se podíváme na druhou eurofobní frakci, která v EP působí, jedná se o skupinu Evropa národů a svobod (ENF). Ta by po případném uskutečnění brexitu přišla pouze o jednoho poslance, což znamená, že v rámci frakce by nadále působilo 38 poslanců. Díky tomu by se však stala nejsilnější eurofobní frakcí v EP.

¹ Tedy pravděpodobně až po oficiálním odchodu Británie z EU, který se podle posledních informací může uskutečnit až koncem roku 2019. Na tomto místě je tedy dobré upozornit, že následující informace se vztahují k EP, jak je v současné chvíli složen. Jelikož je pravděpodobné, že k odchodu britských členů EP do konce volebního období nedojde, jedná se pouze o hypotetické scénáře, které by se uskutečnily, pokud by Britové z EP odešli ještě před následujícími volbami do EP.

5. Článek 50

Otázkou, kterou je rovněž poměrně těžké zodpovědět, je pak to, jak samotný proces vystoupení Velké Británie z EU bude probíhat. Článek 50, který tuto proceduru umožňuje, v principu pouze formálně povoluje členským státům vystoupení z Unie, nicméně nepřináší žádná specifika o tom, jak by se to mělo stát. Je totiž krátký a poměrně vágní: „Každý členský stát se v souladu se svými ústavními předpisy může rozhodnout z Unie vystoupit,“ a dále ve svém druhém odstavci zmiňuje, že „členský stát, který se rozhodne vystoupit, oznámí svůj záměr Evropské radě.“²⁰

Již z prvních dvou odstavců tohoto článku je zřejmé, že pro vystoupení z EU je ze strany členského státu nutné jasné a výslovné stanovisko o tomto záměru. To by mělo ovšem být také právně závazné uvnitř daného státu, což podle bezpočtu komentátorů referendum ve Velké Británii není.²¹ Evropská rada by tak měla být ujištěna, že oznámení o vystoupení z Unie je v souladu s „ústavními požadavky“. Pokud by například rozhodnutí o vystoupení bylo napadeno před domácím soudem, Evropská rada by musela pozastavit vystupovací proces a počkat na jeho rozhodnutí.²² Není tedy zřejmé, zda je britské rozhodnutí o vystoupení právně závazné, což by mohlo v konečném důsledku výrazně zdržet celý výstupní proces. První právní zpochybnění toho, že má britská vláda nezávisle na Parlamentu právo rozhodovat o vystoupení z Unie, se již objevilo, a to ze strany několika občanů Británie. Ti před soudem pokládají důležitou otázku, jaké jsou v rámci britského práva hranice exekutivní moci, a argumentují, že pouze Parlament má právo spustit Článek 50.²³

Druhý odstavec Článku 50 definuje samotné formální spuštění procesu, čímž bude také spuštěno odpočítávání dvouletého vyjednávacího procesu, na jehož konci Británie reálně vystoupí z Unie.²⁴ A ta právě s tímto krokem nijak nespěchá. Podle všeho nová britská vláda, v jejímž čele stojí Theresa Mayová, zahájí vystupovací proces až na začátku roku 2017, což by znamenalo reálný odchod Království z EU začátkem roku 2019.²⁵ To se samozřejmě nelíbí zbylým 27 státům EU, protože se tak Británie zdržováním pouze snaží posílit svou pozici v budoucích vyjednáváních, a to na úkor celkového fungování Unie.

Během dvouletého vyjednávacího procesu bude Spojené království nadále podléhat evropskému právu. Británie se tak bude nadále účastnit unijních jednání jako doposud, nicméně neúčastnila by se vnitřních unijních diskuzí a rozhodnutí o svém vlastním vystoupení. Za Unii bude vše vyjednáváno Komisí, která dostane mandát od unijních ministrů, což by muselo být schváleno vládami členských států EU po obdržení souhlasu ze strany Evropského parlamentu. Také Evropský parlament tak v jednáních bude hrát nepředvídatelnou roli. Jakákoli finální dohoda, jež bude vyjednána na konci vystupovacího procesu s Británií, by navíc musela podle všeho být ratifikována lídry EU prostřednictvím hlasování kvalifikovanou většinou, prostou většinou v Evropském parlamentu a 27 národními parlamenty napříč Unii.²⁶ Celý proces zcela zřejmě nebude vůbec jednoduchý a není ani zdaleka jasné, jakým způsobem bude probíhat, dokonce zda k němu vůbec dojde.

6. Závěr

Rozhodnutí Britů vystoupit z EU zapříčinilo mnoho změn v unijních institucích, ještě více změn však Británii a celou zbylou sedmadvacítku ještě čeká. První změnou, kterou britské referendum přineslo, bylo odstoupení eurokomisaře Jonathana Hilla, jehož agendu si vzal na starosti Valdis Dombrovskis. Některé jeho pravomoci pak připadly dalšímu komisaři, Pierru Moscovici. Aby změn v rámci EK nebylo málo, pozice nového britského komisaře byla přidělena Julianu Kingovi, který bude mít na starosti bezpečnostní otázky a nově vzniklou funkci „hlavního vyjednavče“ brexitu bude zastávat Michel Barnier.

Změn, i když obsahově menších, a ne toliko složitých, se nevyhnula ani Rada EU. Británie se svého předsednictví vzdává a celý cyklus se posunul o půl roku nazpět. Místo druhé poloviny roku 2017 se tak předsednické role ujme Estonsko již na počátku následujícího roku. Mnoho změn čeká také jedinou přímo volenou instituci – EP. I když jejich podoba není zatím známa, otázek v souvislosti s brexitem vyvstalo mezi poslanci mnoho. Nejpravděpodobnější variantou nyní je, že britští poslanci EP svůj mandát skládat nebudou a ponechají si jej až do konce tohoto volebního období. O podobě EP po brexitu tedy rozhodnou až samotní voliči v příštích evropských volbách.

Nicméně největším krokem do neznáma je samotná předzvěst procesu vystoupení z EU. To je podle Čl. 50 Lisabonské smlouvy možné, nicméně konkrétní kroky jsou prozatím neznámé. Na pořadu dne je stále otázka, zdali je referendum v Británii právně závazné a zda o samotném vystoupení nemá hlasovat také Westminster. Stejně tak datum „aktivace“ tohoto článku není stále jasné. Podle posledních informací by se mělo jednat o konec března příštího roku, ale to se ještě může velmi snadno změnit. Poté by měla následovat dvouletá lhůta, po kterou bude mít Británie čas vyjednávat podmínky svého odchodu s unijními představiteli. Jak budou tato jednání vypadat, však není jasné. Stejně tak je stále otázkou, zda k samotnému brexitu vůbec dojde.

¹ Jonathan Hill. „Statement – Lord Hill – 25.06.2016“ *European Commission*. 25. červen 2016. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/2014-2019/hill/announcements/statement-lord-hill-25062016_en

² Ibid.

³ „Prohlášení k rozhodnutí komisaře lorda Hilla o odstoupení z funkce v Evropské komisi a k převedení portfolia finančních služeb na místopředsedu Komise Valdisu Dombrovskise.“ STATEMENT/16/2332

[citováno 16. říjen 2016], dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_STATEMENT-16-2332_cs.htm

⁴ Jan Cieski. „Commissioner Jonathan Hill steps down“ *Politico*. 25. červen 2016. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: <http://www.politico.eu/article/commissioner-jonathan-hill-steps-down/>

⁵ Cécile Barbière. „UK’s King could be a Commissioner ‘without portfolio’“ *Euractiv*. 13. červenec 2016. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: <http://www.euractiv.com/section/uk-europe/news/uks-julian-king-could-be-a-commissioner-without-portfolio/>

⁶ EurActiv.com with Reuters. „Cameron faces uphill battle to place new EU Commissioner“ 13. červenec 2016. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: <http://www.euractiv.com/section/uk-europe/news/cameron-faces-uphill-battle-to-place-new-eu-commissioner/>

⁷ Ibid.

⁸ European Commission - Daily News 08 / 07 / 2016, MEX/16/2458. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_MEX-16-2458_en.htm

⁹ Hortense Goulard. „Commission accepts Julian King as new British commissioner“ 11. červenec 2016. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: <http://www.politico.eu/article/commission-accepts-julian-king-as-new-british-commissioner/>

¹⁰ Commission takes steps to strengthen EU cooperation in the fight against terrorism, organised crime and cybercrime, IP/15/4865. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-4865_en.htm

¹¹ President Juncker consults the European Parliament on Sir Julian King as Commissioner for the Security Union, IP/16/2707. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2707_en.htm

¹² Jean-Claude Juncker. „Mission letter to sir Julian King, Commissioner for the Security Union.“ *European Commission*. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: http://ec.europa.eu/priorities/sites/beta-political/files/king_en.pdf

¹³ Florian Eder. „Juncker makes UK Commissioner Julian King EU’s anti-terror tsar“ *Politico*. 2. srpen 2016. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: <http://www.politico.eu/article/jean-claude-juncker-makes-sir-julian-king-security-commissioner/>

¹⁴ Maia de la Baume. „European Parliament approves new UK commissioner“ *Politico*. 15. září 2016. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: <http://www.politico.eu/article/european-parliament-approves-appointment-of-julian-king-security-union-counter-terrorism-uk-eu-commissioner/>

¹⁵ President Juncker appoints Michel Barnier as Chief Negotiator in charge of the Preparation and Conduct of the Negotiations with the United Kingdom under Article 50 of the TEU, IP/16/2652. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-2652_en.htm

¹⁶ Tara Palmeri, Briançon Piere. „How to annoy a Brit — put a Frenchman in charge of Brexit“ *Politico*. 27. červenec 2016. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: <http://www.politico.eu/article/michel-barnier-named-as-junckers-brexit-chief-europe-negotiations-consequences-future/>

¹⁷ Laura Hughes, Midgley Robert. „Who is Michel Barnier: The Frenchman in charge of the EU’s Brexit negotiations“ *The Telegraph*. 30. srpen 2016. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/news/2016/07/27/who-is-michelbarnier-the-frenchman-in-charge-of-the-eus-brexit-n/>

¹⁸ EurActiv.cz. „Brexit: Co bude s britskými europoslanci?“. *EurActiv.cz*. 7. července 2016. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: <http://euractiv.cz/clanky/budoucnost-eu/brexit-co-bude-s-britskymi-europoslanci-parlament-se-neshodne-013397/>

¹⁹ Tara Palmeri. „British MEPs scramble to shape EU laws ahead of Brexit“. *Politico*. 8. ledna 2016. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: <http://www.politico.eu/article/british-meps-scramble-to-influence-eu-law-ahead-of-brexit-european-parliament/>

²⁰ KONSOLIDOVANÉ ZNĚNÍ SMLOUVY O EVROPSKÉ UNII. Úřední věstník Evropské unie. C 83/13. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: http://www.euroskop.cz/gallery/54/16335-smlouva_o_eu.pdf

²¹ Alan S. Reid. „Brexit Begins: an overview of the legal issues“ *EU Law Analysis*. 28. červenec 2016. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: <http://eulawanalysis.blogspot.cz/2016/07/brexit-begins-overview-of-legal-issues.html>

²² Christophe Hillion. „Leaving the European Union, the Union way: A legal analysis of Article 50 TEU“ Swedish Institute for European Policy Studies. Srpen 2016. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: <http://www.sieps.se/sites/default/files/Leaving%20the%20European%20Union%2C%20the%20Union%20way%20%282016-8epa%29.pdf>

²³ Alex Spence. „UK government can't start Brexit without parliament, court told“ *Politico*. 13. říjen 2016. . [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: <http://www.politico.eu/article/uk-government-cant-start-brexit-without-parliament-court-told-theresa-may-article-50/>

²⁴ Alan S. Reid. „Brexit Begins: an overview of the legal issues“ *EU Law Analysis*. 28. červenec 2016. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: <http://eulawanalysis.blogspot.cz/2016/07/brexit-begins-overview-of-legal-issues.html>

²⁵ Lisbeth Kirk. „Brexit unlikely before 2019“ *EUObserver*. 15. srpen 2016. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: <https://euobserver.com/uk-referendum/134634>

²⁶ Raoul Ruparel. „The mechanics of leaving the EU – explaining Article 50“ *Open Europe*. 22. únor 2015. [citováno 16. říjen 2016], dostupné z: <http://openeurope.org.uk/today/blog/the-mechanics-of-leaving-the-eu-explaining-article-50/>

Líbí se Vám, co děláme?

Podpořte nás! Naše práce je možná jen díky darům lidí, jako jste Vy.

Můžete využít tento formulář: www.evropskehodnoty.cz/o-nas/dekujeme

Nebo můžete poslat svůj dar přímo na transparentní účet Evropských hodnot: 2300405420/2010.

Vyberte si program, který chcete přímo podpořit:

- Analytický tým - AT
- Iniciativa pro evropské hodnoty – IEH
- Kremlin Watch - KW
- Program pro soudržnou společnost – PSS

Nebo můžete podpořit naši práci obecně: Podporujeme Evropské hodnoty - PEH

Do zprávy pro příjemce uveďte DAR_program + Vaše jméno a příjmení a zašlete nám e-mail s Vašimi osobními údaji pro potvrzení o daru na: dary@evropskehodnoty.cz

© **Evropské hodnoty z.s. 2016**

Think-tank Evropské hodnoty je nevládní odborná instituce bránící liberální demokracii.

Naší vizí je svobodné, bezpečné a prosperující Česko ve střední Evropě, která je pevnou součástí Západu.

Pomáháme čelit agresivním režimům, radikalizaci uvnitř společnosti, šíření autoritářských tendencí a extrémistických ideologií včetně islamismu.

Politikům předkládáme odborná doporučení a systematicky sledujeme a hodnotíme jejich práci. Za základní prvky vysoké politické kultury považujeme aktivní občany, zodpovědné politiky a soudržnou společnost, která sdílí hodnoty svobody a demokracie.

Od roku 2005 se jako nevládní nezisková organizace, která není spojena s žádnou politickou stranou, věnujeme výzkumné a vzdělávací činnosti. Vedle vydávání odborných publikací a komentářů pro média, pořádáme konference, semináře a školení pro odbornou i širší veřejnost. Na svých akcích zprostředkováváme dialog mezi politiky, odborníky, novináři, podnikateli i studenty.

THINK-TANK EVROPSKÉ HODNOTY

Vlkova 36, 130 00 Praha 3

info@evropskehodnoty.cz

www.evropskehodnoty.cz

facebook.com/Evropskehodnoty